

Kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset

Tietoja liikelaitosten määrästä, liikevaihdosta sekä toimialoista.

19.10.2020

Mikko Mehtonen @MikkoMeh

Kunnallinen liikelaitos

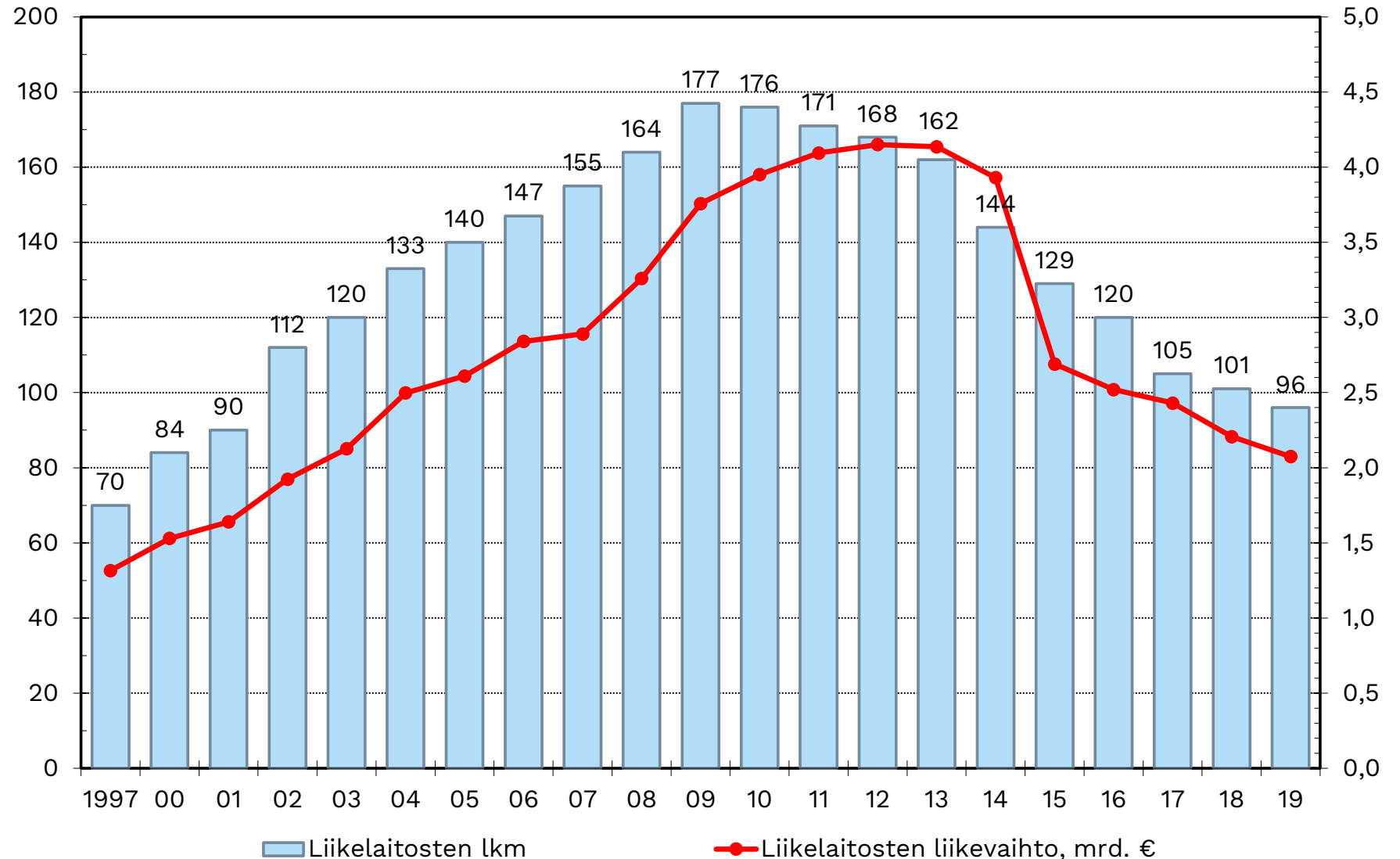
- Kunta tai kuntayhtymä voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisten periaatteiden mukaan hoidettavaa kunnan toimialaan kuuluvaa tehtävää varten.
- Kunnallinen liikelaitos on yläkäsite, jonka alle sijoittuu eri liikelaitostyyppejä:
 1. Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitos
 - Kunnan perustama: *kunnan liikelaitos*
 - Kuntayhtymän perustama: *kuntayhtymän liikelaitos*
 - Kuuluvat kunnan/kuntayhtymän organisaatioon
 - Kirjanpito eriytettävä kunnan/kuntayhtymän kirjanpidosta
 2. Liikelaitoskuntayhtymä
 - Kuntien ja kuntayhtymien yhdessä perustama kuntayhtymä, jonka tehtävänä on kunnallisen liikelaitoksen ylläpitäminen
 - Oikeudelliselta muodolta kuntayhtymä, oma organisaatio
- Kunnan liikelaitos voi toimia myös kahden tai useamman kunnan yhteisen toimielimen alaisena isäntäkunnan liikelaitoksena

Kuntien liikelaitokset

Lukumäärä ja liikevaihto

Kuntien omistamien liikelaitosten määrä on vähentynyt 2010-luvulla mm. yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi. Markkinoilla toimivat liikelaitokset tuli yhtiöittää vuoden 2014 loppuun mennessä. Liikelaitostamisen trendihuippu ajoittuu vuosiin 2010-2012.

Viime vuosina liikelaitoksia on siirretty myös takaisin osaksi omaa toimintaa.

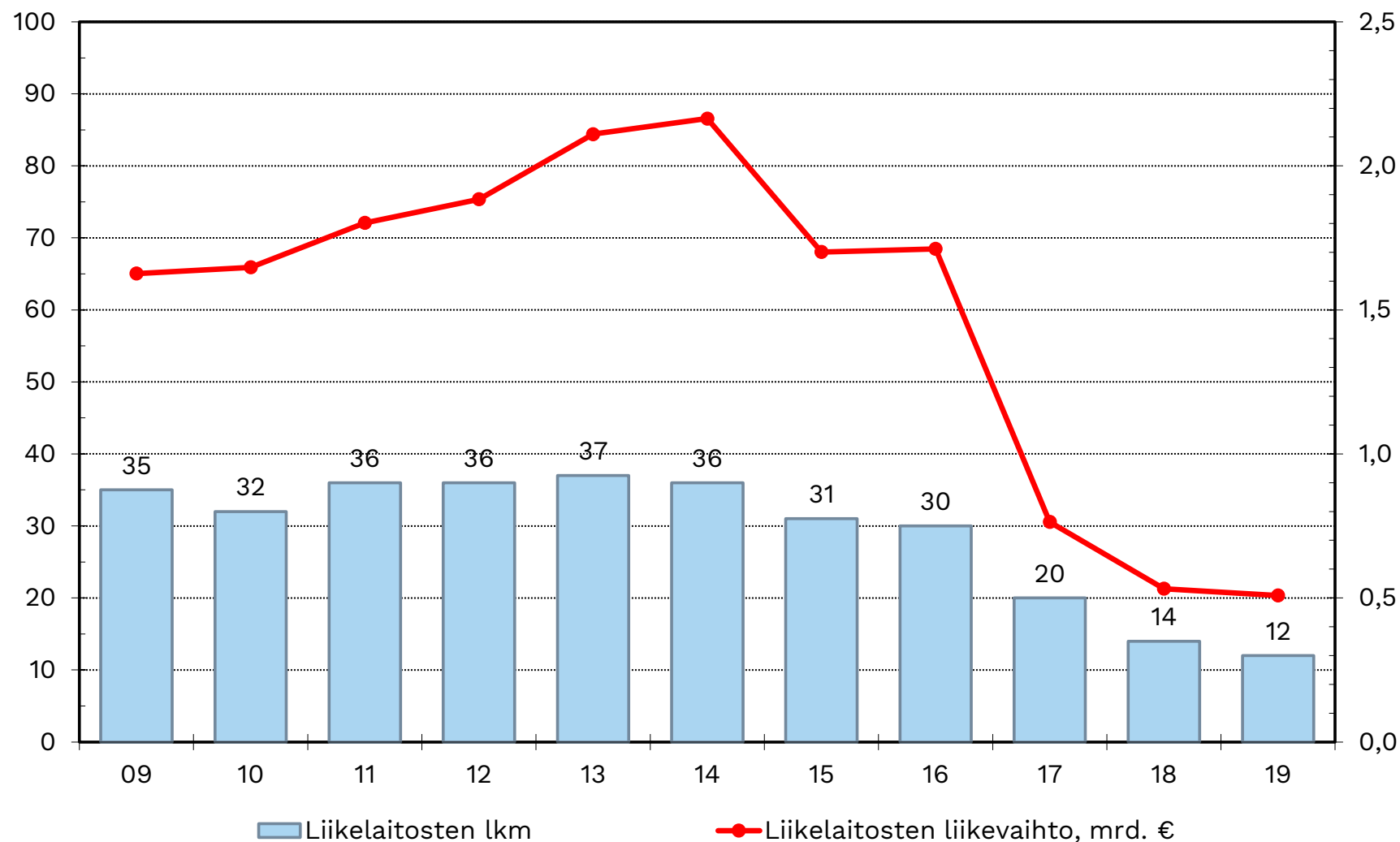
Kuntayhtymien liikelaitokset

Lukumäärä ja liikevaihto

Yhtiöittämisvelvoite selittää myös osaltaan kuntayhtymien liikelaitosten määrän vähenemistä.

Vuoden 2017 alusta lähtien HUS lakkautti seitsemän liikelaitosta osaksi omaa toimintaa.

Vuoden 2018 alusta toimintansa liikelaitoksina lopettivat Tyks-Sapa sekä Kymenlaakson sairaala liikelaitokset.

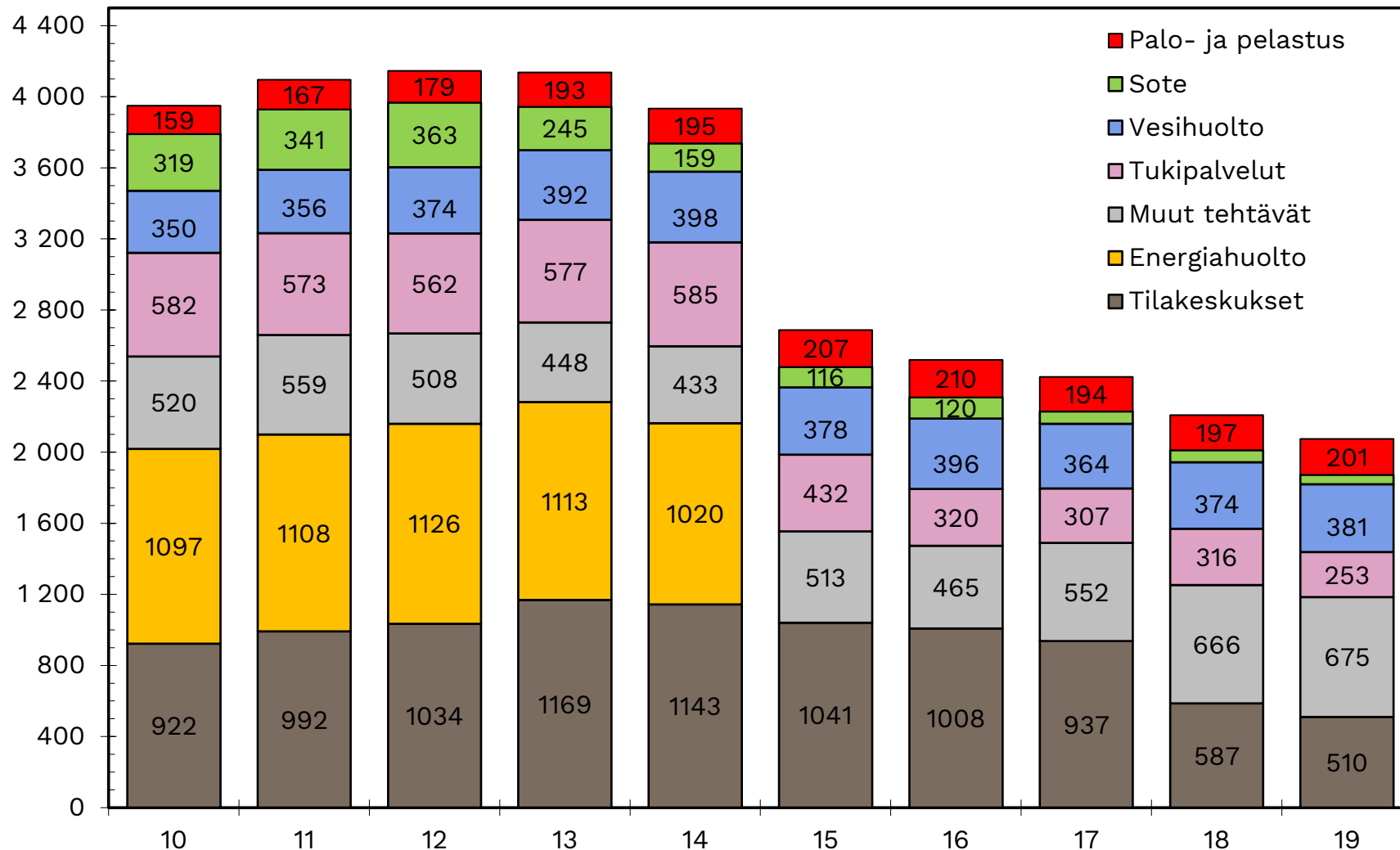
Kuntien liikelaitosten liikevaihto tehtävittäin, milj. €

Yhtiöittämisvelvoite on ollut keskeisin liikelaitosten vähenemisen taustasy. Vuoden 2014 loppuun mennessä monia liikelaitoksia yhtiöitettiin, esimerkiksi energiahuollon liikelaitokset.

Vuonna 2018 Tampereen tilakeskus liikelaitoksen yhtiöittäminen sekä Turun kiinteistöliikelaitoksen purkaminen osaksi peruskuntaa vähensivät tilakeskusliikelaitosten liikevaihtoa.

Pelastustoimen sekä vesihuollon liikelaitoksissa ei ole tapahtunut tällä aikavälillä vähenemistä.

Muut tehtävät –luokka pitää sisällään mm. liikenteen, tekniikan, aluekehittämisen, kulttuurin, ympäristötoimen sekä jätehuollon liikelaitoksia.

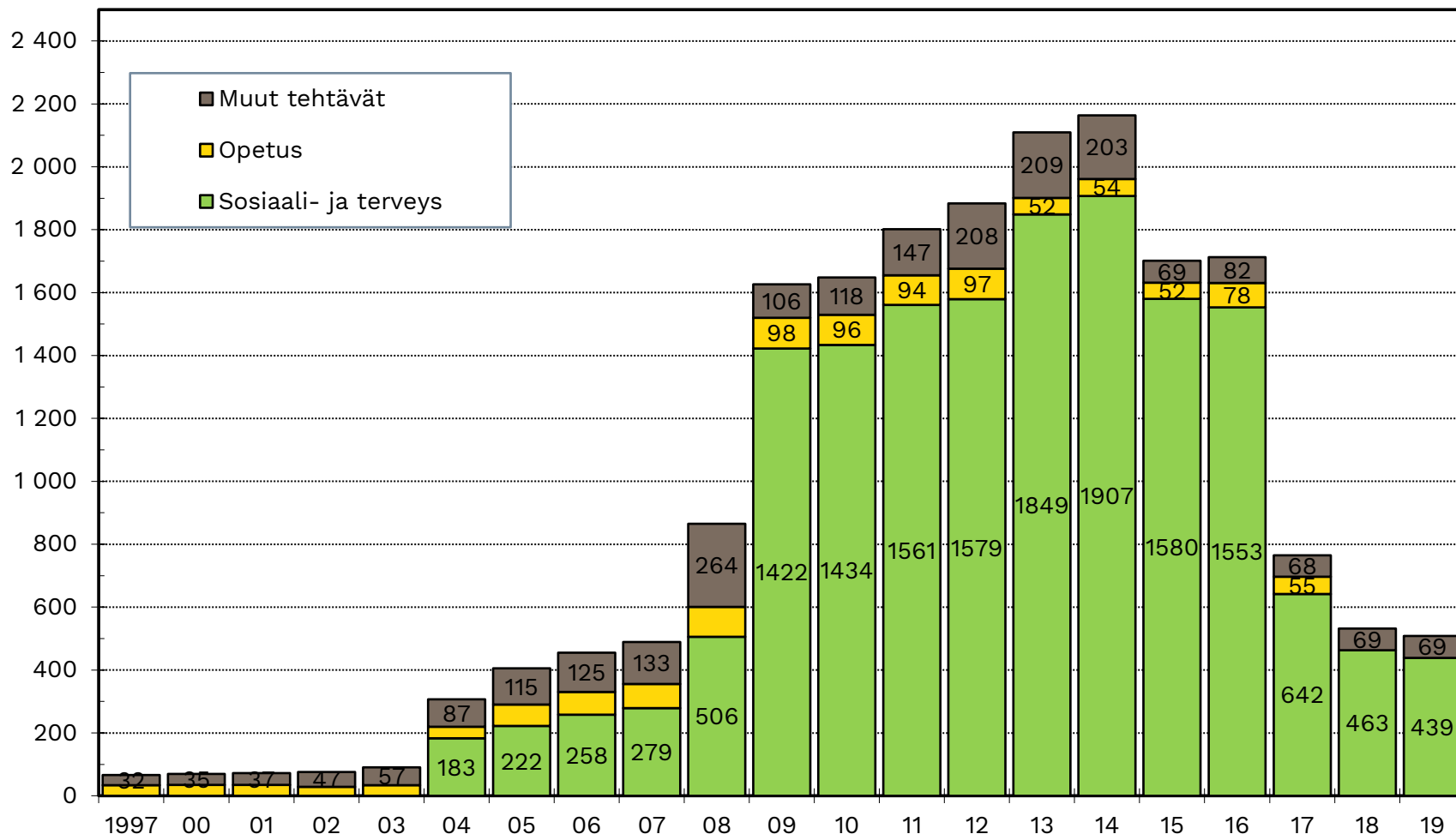

Kuntayhtymien liikelaitosten liikevaihto tehtävittäin, milj. €

Yhtiöittämisvelvoite selittää myös osaltaan kuntayhtymien liikelaitosten määrän vähenemistä.

HUS-liikelaitokset (7 kpl) siirtyivät vuoden 2017 alusta alkaen osaksi HUS-kuntayhtymää. Tyks-Sapa liikelaitos siirtyi vuoden 2018 alusta osaksi Tyks-tulosaluetta. Fimlab yhtiöitettiin jo vuonna 2011.

Muut tehtävät –luokka pitää sisällään vuonna 2019 kaksi ylikunnallista pelastuslaitosta sekä yhden tilaliikelaitoksen.

KUNTA LIITTO